



Srečno ZDUS – novim zmagam naproti!

Izteklo se je osem let življenja naše velike organizacije, osem aktivnih, turbulentnih let, v katerih smo se trudili spremeniti podobo o starejših v Sloveniji, s svojimi aktivnostmi smo prodirali v mednarodni prostor, društva upokojencev so se pričela odpirati navzven in uvajati nove, za starejše izjemno pomembne programe: organizirano medsebojno pomoč in aktivno državljanstvo. Smo bili uspešni? To bo pokazal čas, smo se pa na vseh ravneh trudili po svojih najboljših močeh.

Zahvaljujem se funkcionarjem vseh društev in aktivov, ki ste jih požrtvovalno in plodno vodili, ker vam je to delo predstavljalo izziv in ker so to od vas pričakovali. Opravljate zelo pomembno delo: lajšate starost mnogim starejšim in njihovim družinam, opozarjate lokalno skupnost, da starejši nismo zajedavci, nepotrebni člani slovenske družbe, ampak dejavni, produktivni ljudje, velika pomoč svojim otrokom in vnukom, dobri sosedje in dobri krajanji, da smo pomembni mnenjski voditelji v lokalni skupnosti. Pogosto sem na sestankih z vami slišala, da ni moč najti kandidatov za predsednika društva in druge funkcije, da je težko najti prostovoljce za aktivnosti v društvu, da se starejši ne vključujejo več v društva ... In vendar v organizaciji, ki bo pravkar stara 70 let, delo ne zamira! Vedno se najdejo novi ljudje, ki vlečejo voz naprej prav po zaslugi funkcionarjev – prostovoljcev v društvih, ki ne odnehajo, dokler ne najdejo novih prostovoljcev.

Res je, članstvo nam je v vseh osmih letih upadalo, a le za 1 % letno. Ne smemo pozabiti, da nam vsako leto umre skoraj 7.000 članic in članov, da vsako leto podobno število članov izstopa – torej smo dokaj uspešni, saj nam letno upade članstvo le za nekaj več kot 2.000 članov. Ker je Zveza društev upokojencev postala priznana borka za pravice starejših, bo starejšim, ki izstopajo, lažje dopovedati, da morajo s članstvom podpirati prizadevanja za boljše pokojnine, boljše življenjske pogoje v domovih za starejše in za več pomoči tistim, ki preživljajo starost doma.

Sklad vzajemne samopomoči – tudi ta je star 70 let – mora ostati in živeti naprej kot spodbuda mlajšim generacijam, da je z medsebojno solidarnostjo mogoče živeti boljše življenje. Za pridobivanje članstva v organizaciji in v skladu bo nujno dobro informiranje članstva, kar pomeni redno periodično informiranje ter motivacijo poverjenic in poverjenikov, ki so ključni za dobro delovanje društva. Vsem predsednikom in predsednikom ter drugim funkcionarjem društev želim uspešno vodenje društev in aktivov, da bi članstvo znalo ceniti vaša prostovoljska prizadevanja in pobude. Komunikacija med nivoji zveze je še vedno naša najšibkejša

točka, ki zmanjšuje učinkovitost v prizadevanjih za obrambo naših pravic. Pokrajinske zveze so nepogrešljive povezovalke interesov članstva s prizadevanji vodstva ZDUS-a. Pokrajinski predsedniki so nepogrešljiv del vodstva ZDUS-a, saj v Upravnem odboru odločajo o tem, kako bomo zbirali sredstva za naše delo in kako jih bomo delili. Informacije o delu na različnih ravneh morajo prehajati neprestano, društvo se mora zavedati, da je brez povezave v zvezo le skupina ljudi, ki tako ali drugače skrbijo za svoje zdravje. Vodstvo ZDUS-a se mora zavedati, da je brez podpore članstva neprepoznavno v sedanjem krutem svetu individualizma in sebičnosti.

Na koncu vse člane Zveze društev upokojencev Slovenije naprošam, da spremenite odnos do tistih, ki vas vodijo, da vidite v njih ljudi, ki žrtvujejo svoj čas, znanje, izkušnje in energijo zato, da bi bilo življenje vam, njihovim vrstnikom, lažje. Neuresničljiva pričakovanja, neresnične obtožbe in obrekovanja voditeljem društev, pokrajin in ZDUS-a, ki prostovoljno žrtvujejo svoj čas in nemalekkrat tudi denar, jemljejo energijo, predvsem pa voljo do dela. Pomagajte jim, vsi boste bolj zadovoljni.

Mateja Kožuh Novak



Vsebina

Srečno ZDUS – novim zmagam naproti!	1	Projekt Starejši za starejše v Bruslju.	13
Upokojeni strokovnjaki proti beli napotnici	2	Natečaj za oblikovanje novoletne voščilnice Srečno 2016	13
Hvala za sodelovanje, prijatelji in tovariši!	3	Razpisujemo natečaj za: Ljubiteljske mojstrice in mojstre rokodelskih izdelkov v letu 2015.	14
5. fotografski natečaj na temo »Človek v tehnološkem svetu«	6	Kdaj bo ustanovljen demografski sklad	15
Kaj smo naredili v osemletnem mandatu?	8	Likovna kolonija že 17 let povezuje člane	15
Zakon o odpisu dolgov brez podpore.	11	Pokrajinska srečanja pevskih zborov	17
Spomini v Turčiji	11	Zdus Zavod Modri Živko vabi na prečudovito atlantsko otočje Tenerifi (Španija)	18
Novi prostovoljci, nova izobraževanja	12	Spoznajmo Dolenjsko	19
Iz priručnika RESje potrebujemo/jo pomoč.	12		



Upokojeni strokovnjaki proti beli napotnici

Predstavniki upokojencev v skupščini Zavoda za zdravstveno zavarovanje (ZZZS) vztrajamo pri nasprotovanju uvedbe bele napotnice, ki jo omogoča Okrožnica o uveljavljanju zdravstvenih storitev v breme sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja na podlagi napotitve zdravnikov zasebnih izvajalcev. Menimo, da ta ukrep krši načela dobre in strokovne organiziranosti javne zdravstvene dejavnosti in v ničemer ne izboljšuje dostopnosti do zdravstvenih storitev. Služba ZZZS našim argumentom ni prisluhnila in je 25. 5. 2015 ponovno izdala okrožnico z nekoliko spremenjeno vsebino. To utemeljuje z odločbo Ustavnega sodišča iz leta 1998, ki je odločilo le, da se razveljavi besedilo 257. člena Pravil OZZ in tako uredi plačevanje storitev iz OZZ. Že pred časom je ZZZS to zahtevo izvedel, torej ni več potrebe po nadaljnem urejanju plačila storitev, predvsem pa ni razlogov za dodatno urejanje postopkov napotitev, ki naj bi po njihovem mnenju omogočili pravico do proste izbire zdravnika in skrajšanje čakalnih dob.

Bistvo našega ugovora je izdaja bele napotnice, ki dodatno ureja postopke napotitve. Napotitev je namreč v pristojnosti izbranega osebnega zdravnika, ki ga urejata 80. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki natančno določa, kateri zdravniki na primarni ravni so lahko izbrani ne glede na to, ali so javni ali zasebni, in 46. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki določa, da so v razmerju do izbranega osebnega zdravnika vsi drugi zdravniki na sekundarni in terciarni ravni napotni zdravniki. Poseganje v postopke napotitve lahko samo poveča nevarnosti neenake obravnave bolnikov in preskakovanje čakalnih vrst ter rušenje javnega zdravstvenega sistema v smeri odpravljanja organiziranosti zdravstvene dejavnosti v ravnih, mešanja javnega in zasebnega izvajanja dejavnosti ter spodbujanje prostega trga storitev. Zato skupina predstavnikov v Skupščini ZZZS iz vrst upokojencev zahteva preklic te okrožnice.

*Za predstavnike Skupščine ZZZS iz skupine upokojencev
Mag. Dunja Obersnel Kveder, dr. med.*

Hvala za sodelovanje, prijatelji in tovariši!

Ob koncu osemletnega mandata vodenja ZDUS bi se rada s priznanji zahvalila najozjim sodelavcem, ki so mi ves čas pomagali voditi našo veliko organizacijo, večine pa člani naših društev sploh ne poznajo. Naredili smo veliko, Zveza društev upokojencev je danes v javnosti poznana, o tem priča tudi članek v reviji Finance z dne 29. 5. 2015, kjer nas skušajo z lažmi in potvarjanjem dejstev utišati kot pomembnega kritika voditeljev sodobne slovenske družbe. Veliko smo ustvarjali, nismo bili vedno enakega mnenja, a voz smo na državni ravni vlekli naprej v zadovoljstvo velikega števila naših članov in drugih starejših v Sloveniji ter na jezo in ugovarjanje nekaterih, ki so jim naše aktivnosti kvarile načrte. Zahvaljujem se Vam za podporo, za konstruktivno kritiko, za čas, ki ste ga posvetili naši stvari, in se opravičujem za premalo pozornosti, ki sem vam jo včasih posvetila, ker so me zaposlovale druge stvari.

Dragi prijatelji, menim, da smo skupaj naredili veliko za spremembo podobe o starejših v Sloveniji v teh težkih časih zlasti za našo generacijo, ki je imela srečo, da je lahko ustvarjala 50 let in je mladim uredila državo po meri vseh generacij, česar zanamci svojim potomcem ne bodo mogli dati. Hvala vam, želim vam čim lepšo starost v krogu ljudi, ki vas imajo radi!

Tomaž Banovec je vseh 8 let sodeloval najprej v posvetovalnem telesu predsednice, nato pa v Strokovnem svetu ZDUS. Prinesel je veliko idej o potrebah starejših in metodah za reševanje teh potreb. Strokovnjakom ZDUS je vsa ta leta posredoval veliko mednarodnih in domačih dokumentov, pomembnih za starejše. Bil je aktiven član Sveta za sožitje generacij in kakovostno staranje v Sloveniji pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Na ZDUS-u je začel z delom na bivalni kulturi starejših. Drugi mandat je član Nadzornega sveta NSPIZ. Izpeljal je vrsto projektov na področju bivalne kulture, nazadnje mednarodni projekt HELPS v Sloveniji. Je soustvarjalec publikacije ZDUS Starajoča se družba – čas za nove izzive (2010). Sodeluje v pripravi Strategije aktivnega in zdravega staranja v projektu AHA.

Marjana Berlec je najbolj uspešno društvo v projektu Starejši za starejše že leta 2004 vključila v projekt, zbrala neverjetno število prostovoljk in v treh letih obiskala vse starejše od 69 let na velikem območju kamniške občine. Poleg tega izjemnega dela je v enem od največjih društev v Zvezi društev upokojencev vrsto let vodila blagajniške in tajniške posle. Nikoli ni odrekla pomoči, če smo jo v vodstvu ZDUS-a in projekta potrebovali.

Ana Bilbija je bila v veliko pomoč vodstvu ZDUS-a pri nekaterih kočljivih pravnih vprašanjih. 3 leta je bila članica nadzornega sveta KAD-a. Kot članica Strokovnega sveta ZDUS je zadnje leto zelo učinkovito prevzela njegovo vodenje. Zelo si prizadeva za ustanovitev Demografskega sklada.

Boris Bregant, dolgoletni predsednik DU Jesenice, je bil kot član Strokovnega sveta ZDUS v veliko oporo vodstvu ZDUS-a kot poznavalec društvenega življenja in kot svetovalec na področjih, ki zadevajo starejše.

Anton Donko je bil kot podpredsednik ZDUS 6 let nepogrešljiv v številnih aktivnostih vodstva ZDUS-a. V vseh svojih številnih načrtih in sanjah mi je stal neomajno ob strani in si prizadeval, da bi jih skupaj uresničila. Zadnja leta si je izjemno prizadeval za ohranitev Festivala za tretje življenjsko obdobje. Zaradi svojega načina pristopanja k ljudem je zelo priljubljen med članstvom društev upokojencev. Prepričana v njegov uspeh mu želim, da bi še naprej uresničeval svoje sanje.



Ana Cajnko je prišla v ZDUS z osebnimi izkušnjami pri delu z dementnimi ter z veliko željo pomagati njim in njihovim svojcem. Okrog sebe je zbrala vrsto strokovnjakinj in strokovnjakov na tem področju. Aktivno išče sredstva za delo svoje skupine. Izobražuje prostovoljke v projektu Starejši za starejše na področju demence. S svojo skupino je izdala nekaj zelo uporabnih materialov za osveščanje prostovoljcev in svojcev dementnih o problemih demence. Z varuhom človekovih pravic obiskuje domove za starejše v Sloveniji in analizira kakovost življenja prebivalcev z demenco v domovih.

Francka Četković je bila oba mandata dragocena svetovalka vodstvu ZDUS-a na področju zdravstvenega in socialnega varstva. Je zelo aktivna članica Komisije za zdravstvo. Sodi med najbolj produktivne pisce pripomb na zdravstveno in socialno zakonodajo, ki jih objavljamo tudi na spletni strani in v našem mesečniku. Je aktivna članica Strokovnega sveta ZDUS.

Slavica Golob je 6 let kot podpredsednica ZDUS odlično opravljala svoje zadolžitve in mi je bila v veliko pomoč zlasti kot glasnica najbolj prizadetih in najbolj ponižanih. Zaslužna je za motivacijo številnih društev v Zgornjem Podravju za delo v projektu Starejši za starejše in za dobro sodelovanje društev v Zgornjem Podravju z ZDUS. Zaradi svojega pristopa k ljudem je zelo priljubljena med članstvom in med vodstvi društev v Zgornjem Podravju in Pomurju. 21 let je bila odlična predsednica društva upokojencev. Je članica Upravnega odbora PZDU Zgornje Podravje.

Janez Gologranc vodi PZDU Koroška že 13. leto. Dva mandata je bil član Upravnega odbora ZDUS in je vodstvu po svojih močeh pomagal pri izvrševanju nalog, ki smo si jih zadali.

Silva Gorjup je že 13. leto duša in motor PZDU Spodnje Podravje. Je zelo uspešna pokrajinska koordinatorica v projektu Starejši za

starejše v svoji pokrajini. Vrsto let je vodila Komisijo za zdravstvo ZDUS in je bila kot predstavnica ZDUS članica Skupščine ZZZS in članica Skupščine Vzajemne.

Emil Hedžet je 8 let zelo uspešno vodil PZDU Celje in prav toliko časa je bil konstruktiven član Upravnega odbora ZDUS, verjel je v cilje, ki smo si jih zadajali v Upravnem odboru in jih skušal spraviti v življenje v svoji pokrajini. Zelo se je trudil modernizirati statut ZDUS-a.

Jože Jazbec je 8 let vodil PZDU Dolenjske in Bele Krajine. Prav toliko časa je v Upravnem odboru soustvarjal sodobni ZDUS.

Marica Kamenšek, ena od najpogumnejših veterank projekta Starejši za starejše, je društvo Šmarje pri Jelšah vključila v projekt takoj na začetku projekta, leta 2004, in že prvo leto s sodelavkami obiskala 554 starejših, to je dve tretjini starejših v svojem kraju. Je izjemno predana prostovoljka, ki je uspešno previharila vse viharje in nasprotovanja v svojem okolju, s svojimi sodelavkami zelo predano skrbi za kakovost življenja starejših v občini Šmarje pri Jelšah.

Edo Kavčič se je kot eden prvih predsednikov društev v ZDUS z velikim entuziazmom lotil projekta Starejši za starejše v Žirovnici. Kot pokrajinski koordinator je 7 let vodil društva, ki so se vključila v projekt na Gorenjskem, vodi najbolj uspešno skupino društev v projektu, pomagal je zastaviti računalniško bazo podatkov v projektu in se pogajal z računalniškimi strokovnjaki za čim nižjo ceno sodelovanja.

Tone Kotar me je presenetil kot izredno kreativen in konstruktiven predsednik Komisije za kulturo ZDUS. Kot Erna Tibaut pred njim tudi on išče sredstva za kulturne ustvarjalce v ZDUS, vodi pevce od nastopa do nastopa, skuša ovekovečiti njihovo petje, čeprav mora kaj primakniti tudi iz svojega žepa. Nikoli mu ne zmanjka idej.

Mirko Lebarič je 28 let član Društva upokojencev Ljutomer. Društvo je vodil zelo uspešno 12 let. Od leta 2002 zelo uspešno in predano vodi PZDU Pomurje. Bil je prvi predsednik pokrajinske zveze, ki je dojel pomen projekta Starejši za starejše za lokalno skupnost in državo ter PZDU vključil že ob startu projekta leta 2004. V Upravnem odboru ZDUS-a je že od leta 1991, torej že šesti mandat. Vedno je deloval konstruktivno, iskal najboljše možnosti ter med svoja društva redno in dobro prenašal naloge, za katere smo se dogovorili v Upravnem odboru. Njegovo delo in zagnanost, ki z leti ni prenehala, zelo cenim, zato menim, da si zasluži naziv častnega člana zveze društev upokojencev, saj je deloval kot eden vodilnih funkcionarjev v ZDUS skoraj četrto stoletja.

Miha Majerle je 2 mandata odlično in korektno vodil zelo težavno Komisijo za šport, rekreacijo in gibalno kulturo, umirjal strasti in skušal skupaj s člani komisije čim bolj pravično deliti sredstva, namenjena športu v ZDUS-u. Delovna skupina je v njegovem mandatu pripravila nov Pravilnik o državnih športnih igrah in ga tudi dopolnjevala.

Janez Malovrh vodi PZDU Zasavje od leta 2002. Je dolgoletni član Upravnega odbora ZDUS. Vodstvu je pomagal pri vodenju Sklada vzajemne samopomoči. Bil je prvi predsednik PZDU, ki se je samostojno lotil mednarodnega projekta in ga uspešno izpeljal.

Viktor Mravljak je 7 let član Nadzornega sveta hotela Delfin. Skupaj s sodelavci je vodil nadzorni svet skrbno in modro ter s tem odvezel veliko bremena z ramen vodstva ZDUS-a.

Irena Levičnik je pred 8 leti kritično sprejela novo vodstvo ZDUS-a. Ni vedno odobraval vseh naših aktivnosti, zato sem posebej vesela, da je vztrajala. Dolga leta je sodelovala v projektne svetu Festivala, zelo vestno sodelovala v imenu ZDUS-a z mednarodno organizacijo EURAG in prva prinesla mednarodni projekt v ZDUS ter ga uspešno vodila. Je članica Stokovnega sveta ZDUS.

Dunja Obersnel Kveder vseh 8 let odlično vodi Komisijo za zdravstveno varstvo, ki sodi med najbolj aktivne in produktivne strokovne skupine ZDUS. V tem času je intenzivno spremlja-

la razvoj javnega zdravstva v razvitem svetu in skušala primere dobrih praks posredovati načrtovalcem skrbi za zdravje prebivalstva v Sloveniji. Skupaj s sodelavci je pripravila vrsto dokumentov, ki jih je ZDUS pošiljal parlamentu in Vladi RS. Je članica Stokovnega sveta ZDUS in predstavnica ZDUS-a v Skupščini ZZZS v zadnjem mandatu.

Z Anko Ostrman sodelujeva v snovanju medsebojne pomoči starejših že od leta 1997. Skupaj sva izpeljali vrsto projektov, v katerih smo nabirali izkušnje in ideje za projekt Starejši za starejše, v katerem je članica projektne sveta od začetka projekta leta 2004. Zadnji 2 leti vodi projektne svet. Na Ptujju je ustanovila svoje društvo upokojencev Optimisti, ki sodeluje v projektu od začetka in je med prvimi v Sloveniji v krajevni skupnosti odprlo center dnevnih aktivnosti. Je članica Stokovnega sveta ZDUS in Komisije za socialne zadeve ZDUS. Kot vodja projekta v Sloveniji je uspešno sodelovala v dveh mednarodnih projektih na področju nasilja nad starejšimi. Je soustvarjalka ZDUS-ovih publikacij Starejši o nasilju nad starejšimi v slovenski družini (2005), Starejši za starejše (2006), Odnos do starejših v slovenski javnosti (2007) in Starajoča se družba; čas za nove izzive (2010).

Marjan Pavlič je bil 8 let pokrajinski predsednik PZDU Južna Primorska in član Upravnega odbora ZDUS. Ves čas je podpiral naše skupne cilje in skušal delovati kar se da konstruktivno.

Nada Povše 7 let odlično vodi pokrajinsko koordinacijo Dolenjske in Bele Krajine v projektu Starejši za starejše, je predana izobraževalka in voditeljica prostovoljk in prostovoljcev.

Jožica Puhar je kakovostno vodila Komisijo za mednarodne zadeve ZDUS. Je predstavnica ZDUS v organizaciji EURAG, kjer aktivno sodeluje s prispevki o kakovosti življenja starejših v Sloveniji. Kot članica Stokovnega sveta ZDUS s svojimi izkušnjami in znanjem bistveno prispeva k prepoznavnosti ZDUS-a v javnosti.

Vida Rozman je zelo korektno in skrbno vodila Kadrovske komisije ZDUS. V veliko pomoč mi je bila pri kadrovske zadevah in vprašanjih glede delovanja Državnega zbora, kjer je končala svojo življenjsko kariero.

Tjaša Šimnovec je v Ljubljani svoje društvo prva vključila v projekt Starejši za starejše, kot pokrajinska koordinatorica 7 let uspešno vodi 18 društev v Ljubljani in okolici. Kot najbližja sedežu ZDUS-a ni nikoli odrekla pomoči pri iskanju ljudi, ki bi za medije povedali, kako živijo in kaj potrebujejo.

Rožca Šonc 10 let uspešno vodi projekt Starejši za starejše, s katerim smo uspeli pokriti že 64 % območja Slovenije. Vsa leta mojega vodenja ZDUS mi je pomagala z nasveti pri kadrovske politiki. Je aktivna članica Komisije za socialno politiko in osmo leto predsednica Nadzornega sveta hotela Delfin. V hotelu Delfin je skupaj s sodelavci zelo uspešno izvedla menjavo generacij, kar ji štejem kot posebne zasluge, saj je bilo delo zelo zahtevno in občutljivo. 4 leta je vodila Svet za sožitje generacij in kakovostno staranje v Sloveniji pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Je soustvarjalka ZDUS-ovih publikacij Starejši o nasilju nad starejšimi v slovenski družini (2005), Starejši za starejše (2006), Odnos do starejših v slovenski javnosti (2007) in Starajoča se družba; čas za nove izzive (2010).

Ludvik Špitalar je na Notranjsko prinesel idejo o medsebojni pomoči starejših, zelo hitro uspel vključiti v projekt skoraj vsa notranjska društva in zelo uspešno vodil notranjsko koordinacijo. Poleg tega je sam kot prostovoljec obiskoval starejše in jim pomagal.

Aldo Ternovec je najbolj zaslužen za uspešen napredek ZDUS v času mojega vodenja organizacije. 3 leta mi je pomagal voditi zvezo kot njen podpredsednik, bil je pomemben svetovalec pri delu z društvi in s prostovoljci, saj sama z delom v naši organizaciji nisem imela nobenih izkušenj. Kot podpredsednik Zveze je odstopil zaradi bolezni, delati v korist starejših v okviru ZDUS-a pa ni odnehal. Ves čas mojega vodenja mi je pomagal z nasveti in dejanji. Od leta 1994 je član društva upokojencev Vrtojska,

en mandat je bil tudi uspešen predsednik društva. 4 leta je bil predsednik PZDU Severna Primorska. Kot predsednik Nadzornega odbora Doma za starejše v Novi Gorici se je prvi v Sloveniji odmevno in uspešno uprl siromašenju oskrbovancev domov za starejše in njihovih svojcev na račun bogatenja nove ekonomske elite v Sloveniji. Še vedno je najbolj upoštevan predstavnik ZDUS-a na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, sodeloval je v vrsti za starejše pomembnih delovnih skupin na ministrstvu, na ZDUS-u pa je 2 leti vodil ekspertno skupino za domsko varstvo. 3 leta je deloval v nadzornem svetu KAD-a in si zadnje leto zelo prizadeva za ustanovitev Demografskega sklada. V pokrajini je uspešno izvedel slovenski del projekta NetAge. Z rezultati projekta je pritegnil pozornost v mednarodnem prostoru

SI, ki ga vodita Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje, na katerih je tudi pomemben promotor ZDUS-a. Kot predstavnik ZDUS-a je član skupščine ZZS v zadnjem mandatu.

Alojz Vitežnik je 8 let vodil PZDU Severna Primorska kot kritičen, a konstruktiven član Upravnega odbora ZDUS, ki je vodstvu pogosto pomagal voditi zvezo pravno in administrativno korektno. Bil je zvest prijatelj, ki se je zelo trudil razumeti tudi tista dejanja vodstva, ki niso sodila v njegov način razmišljanja in delovanja.

Matjaž Vizjak je na ZDUS prinesel idejo o publikaciji ZDUS plus, mesečnik oblikoval ter ga v zadovoljstvo društev upokojencev in vodstva ZDUS zelo dobro urejal skoraj 8 let. Uredil in polnil je tudi prvo spletno stran ZDUS, pomagal pa tudi pri urejanju publikacij



in Sloveniji, saj njegovo delo pomeni uspešno nadgradnjo projekta Starejši za starejše in uvod v aktivnosti za integrirano pomoč bolnim in onemoglim v vsem slovenskem prostoru. Njegovo delo in modrost zelo cenim, zato menim, da si zasluži naziv častnega člana ZDUS.

Emma Tibaut je bila odlična predsednica Komisije za kulturo v prvem mandatu mojega predsedovanja. Kulturna komisija je edina med komisijami ZDUS, ki je začela že pod vodstvom Eme Tibaut sama uspešno iskati sredstva za svoje delo. Emma Tibaut je bila v zadnjem mandatu tudi članica Stokovnega sveta ZDUS, odgovorna za kulturna vprašanja. Vodi zelo uspešne likovne kolonije v hotelu Delfin.

Ivanka Tofant se je s svojim društvom prva na ožjem celjskem območju vključila v projekt Starejši za starejše, kot pokrajinska koordinatorica izjemno predano vodi društva na širšem celjskem območju vrsto let. Je koordinatorica prostovoljk in tudi sama prostovoljka v svojem društvu.

Anka Tominšek je 8 let vodila Komisijo za pokojninsko politiko. Kot predsednica Skupščine ZPIZ-a je pomagala pri pridobivanju sredstev za programe aktivnega in zdravega staranja. Dva mandata je bila tudi predsednica Uredniškega odbora revije Vzajemnost.

Martin Toth je eden najbolj produktivnih članov Komisije za zdravstveno varstvo ZDUS. Odkar se je vključil v delo komisije, nikomur ne odreče pomoči, če jo potrebuje. Je avtor uporabniške verzije Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo in član delovne skupine za dolgotrajno oskrbo v MDDSZ. Pripravil je tudi uporabniško verzijo obeh zdravstvenih zakonov. Sodeluje v skupini za pripravo strategije dolgotrajne oskrbe v projektu AHA.

ZDUS ter izdaja plakatov in zloženok. Vrsto let je bil član nadzornega sveta Vzajemnosti. Urejal je tudi štiri ZDUS-ove strani v reviji.

Samo Zupančič je bil dva mandata član Stokovnega sveta ZDUS. 3 leta je vodil Stokovni svet ZDUS, 2 leti pa programski svet Festivala za tretje življenjsko obdobje. Nekaj let je bil predstavnik ZDUS-a v organizaciji EUROCARERS. ZDUS je uspel vključiti v mednarodno spletno stran, ki pomaga z nasveti in obvestili svojcem dementnih.

V naši organizaciji je še veliko takih, ki so se zadnjih 8 let trudili za pravice, zdravje in pomoč vrstnikom. Predvsem se zahvaljujem vsem predsednikom društev upokojencev, drugim funkcionarjem društev, posebej pa prostovoljkam in prostovoljcem, ki nesebično pomagata bolnim in onemoglim vrstnikom.

Nazadnje bi se rada še posebej zahvalila naši nepozabni **Angelci Žiberna**, ki je vse svoje življenje posvetila odrinjenim, zaposavljenim, zlorabljanim, poniževanim. Zadnjih dvajset let svojega polnega življenja je neprestano nastavljala ogledalo tistim, ki so odločali o življenju starejših, opozarjala na krivice, ki se jim dogajajo v sodobni družbi, in tiho trpela ob blatenju vsega, v kar je verjela. Zaslužna je za uvedbo sistematične medsebojne pomoči starejših, ki je zaživela v številnih društvih. S svojo pojavo, s svojimi govori in vztrajnostjo je stala na čelu številnih prostovoljk in prostovoljcev v naših društvih, ki jim ni vseeno, kako živijo njihovi vrstniki in njihovi svojci in so pripravljeni žrtvovati vso svojo energijo, da bi jim bilo bolje. Za vse to se Angelci iskreno zahvaljujem. Prepričana sem, da bo živela naprej z generacijami, ki prihajajo za nami, in jim bo vzgled, kako je treba živeti starost.

Mateja Kožuh Novak

Komisija za tehnično kulturo pri Zvezi društev upokojencev Slovenije in Festival za tretje življenjsko obdobje razpisujeta:

5. fotografski natečaj na temo »Človek v tehnološkem svetu«

Dragi ljubitelji fotografije!

S tem natečajem vabimo vse zainteresirane, da z nami delite v svoje objektivne ujete prizore na temo »Človek v tehnološkem svetu«. Prihodnost ni ena sama: obstaja jih več, ki so odvisne od tega, kakšen svet in kakšno družbo si želimo in ju aktivno soustvarjamo. Sodobne tehnologije so nam lahko v pomoč ali breme, odvisno od tega, kako jih uporabljamo. V objektiv ujemite človeka: kako uporablja najnovejše tehnologije, živi v tehnološko informacijskem svetu in kako vse to vpliva na kakovost njegovega življenja, ne le v se-



danosti, tudi v prihodnosti. Kako odnos med človekom in tehnologijo vidite v vsakdanjem življenju, proizvodnji, prometu, zdravstvu, socialni ...

Vabimo vse, ki svoj prosti čas posvečate fotografiji, da sodelujete v fotografskem natečaju 15. Festivala za tretje življenjsko obdobje.



Pogoji sodelovanja:

KDO LAHKO SODELUJE

Fotografskega natečaja se lahko udeležijo vsi ljubitelji fotografije (starostnih omejitev ni).

TRAJANJE NATEČAJA

Fotografski natečaj poteka **do 21. avgusta 2015.**

NAČIN SODELOVANJA

Udeleženec lahko prispeva **največ pet (5) fotografij**. Komisija lahko za sodelovanje od vsakega posameznika **izbere do tri (3) fotografije**. Fotografije skupaj s prijavnico pošljite na e-naslov: anja.kodra@f3zo.si.

TEHNIČNE ZAHTEVE

Fotografija, ki jo avtor odda po elektronski pošti, naj ne bo večja od 2 MB, v primeru, da je nagrajena, pa mora avtor zagotoviti fotografijo v velikosti, primerni za tisk, tj. **v ločljivosti najmanj 12 mil pikslov (Mpix)**. Ločljivost je lahko tudi večja.

Fotografije morajo biti oddane v elektronski obliki v RGB barvnem prostoru.

Ob fotografiji morajo biti navedeni naslednji podatki:

- **naslov** fotografij(e) in **kratak opis** (do 3 povedi),

- **ime, priimek in letnica rojstva** avtorja,
- **kontaktni podatki** (e-naslov, telefonska številka), preko katerih lahko organizator stopi v stik z avtorjem,
- če je zbiranje urejeno preko PZDU-ja, pa še **podatki o odgovorni osebi**.

S prijavo avtor da dovoljenje za nujne tehnične popravke, ki pa ne posegajo v sporočilo avtorskega dela.

IZBOR NAJBOLJŠIH

Prispele fotografije bo pregledala in ocenila strokovna žirija, ki jo bo sestavil organizator. Med prispelimi fotografijami bo izbrala finaliste in glavnega nagrajenca. Vse izbrane fotografije bodo objavljene v posebni publikaciji, glavni zmagovalec pa bo predstavljen tudi v okviru kulturnega programa in bo prejel posebno priznanje za svoj dosežek. Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na koordinatorico natečaja:

Anja Kodra, 01 300 32 15, anja.kodra@f3zo.si

POMEMBNE INFORMACIJE:

Natečaj vključuje objavo izbranih fotografskih izdelkov v posebni publikaciji. Objav ne honoriramo. S prijavo soglašate, da se v publikaciji objavi fotografske izdelke in podatke o avtorstvu. Sodelujoči dovoljujete uporabo vaših podatkov za interne namene in za obveščanje o Festivalu za tretje življenjsko obdobje. Vaši podatki so varovani v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

Preživite poletne počitnice na morju, v veseli družbi!

Upokojenci, ki so člani društva, kluba ali aktiva upokojencev pri ZDUS, imajo 10 % popusta na penzijske storitve.

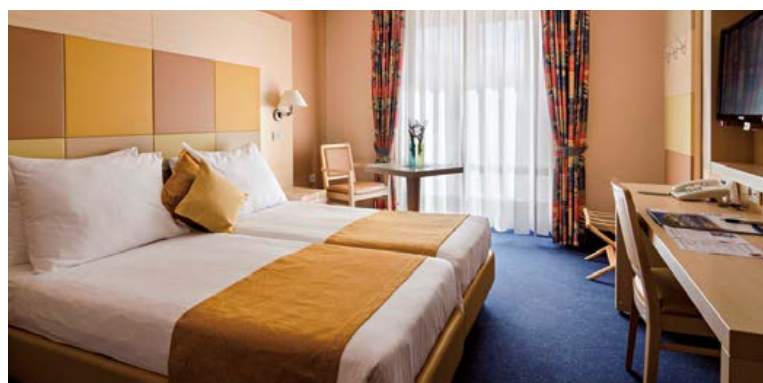
Namig za prihranek:

En otrok do 12. leta v sobi z dvema odlaslima osebama biva brezplačno!
16.7.-16.8.2015

Za poletje imamo na razpolago še nekaj prostih terminov.

UPOKOJENCI	1.6.–15.7. 2015	16.7.–16.8. 2015	17.8.–27.9. 2015
Polpenzion v dvoposteljni sobi	46 €	52 €	46 €
OSTALI GOSTJE			
Polpenzion v dvoposteljni sobi	51 €	58 €	51 €

Ceno so v EUR na osebo na dan. **Doplačila:** enoposteljna soba 11,00 EUR, turistična taksa 1,27 EUR, polni penzion 5 EUR. Otroški popusti.



Novost 2015

Kneippov vrt



delfin HOTEL

T 05 660 74 00, rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

Kaj smo naredili v osemletnem mandatu?

Preden sem sprejela vodenje Zveze društev upokojencev Slovenije, delovanja naše velike organizacije nisem dobro poznala. V lokalno društvo sem bila včlanjena, a kot večina članstva sem tudi jaz samo plačevala članarino. Smo pa že tedaj intenzivno delali v projektu Starejši za starejše. Med prejšnjim in novim vodstvom ni bilo pravega prenosa idej in strategije razvoja ZDUS. Ko gledam nazaj, se mi zdi, da je šlo v vodenju ZDUS za pravi generacijski prelom. Prišli smo in se lotili dela.

Vedno, ko sem se v življenju lotevala novih nalog, sem jih vzela kot izziv, ki sem mu sledila. Okoli mene so se zbrali ljudje, s katerimi sem si ideje o vodenju ZDUS-a delila. Niso me podpirali vsi, a tistih, ki so nasprotovali idejam novega vodstva, je bilo presenetljivo malo.

Ko sem po enoletnem iskanju naslednika predsednika Vinka Gobca sprejela kandidacijo za predsednico, je bil moj veliki izziv mobilizirati dvestotisočglavo množico upokojencev, da se bo uprla odpiranju starih in modrih v čakalnico za smrt, načrtnemu razslojevanju prebivalstva in norčevanju iz vrednot, ki jih je gradila naša generacija 50 let po vojni.

Nujne naloge novega vodstva so bile najti več sredstev za opravljanje nalog vodstva in PZDU, urediti datoteke in statistiko o delu društev, predvsem bazo podatkov Sklada vzajemne pomoči, urediti administracijo in arhiv, sprejeti manjkajoče akte, urediti vodenje vile Ana v Rogaški Slatini tako, da ne bo delala izgub, izboljšati informiranje članstva in medsebojne komunikacije, uvesti računalniško vodenje administracije in financ v društvih, razširiti sistematično iskanje pomoči potrebnih v lokalnem okolju in jim organizirati pomoč ter pričeti načrtno delati v obrambi človekovih pravic starejših.

Tudi jaz sem ob prevzemu odgovorne funkcije menila, da lahko opravimo vse naloge, ki so pred nami, s prostovoljnim delom članstva. Kaj kmalu sem spoznala, da nujno potrebujemo zaposlene mlade strokovnjake, ki bodo olajšali delo prostovoljcem in naredili njihova prizadevanja učinkovitejša. Edini vir sredstev za njihovo zaposlitev je bilo javljanje na domače in mednarodne razpise.

Uspeli smo! V dveh letih smo skoraj podvojili zbrana sredstva za delo vodstva in pokrajinskih zvez, povečali skupine upokojenih strokovnjakov, ki so bedele nad zakonodajo in skušale v novi zakonodaji uveljavljati pravice starejših. Pričeli smo z izobraževanjem funkcionarjev društev, kar je v mnogočem olajšalo delo v društvih. Z mesečnikom ZDUS plus, s spletno stranjo in s številnimi srečanji vodstva s predsedniki društev smo izboljšali komunikacijo z vodstvi društev. Odprli smo 4 brezplačne svetovalnice za starejše na državni ravni.

Aktivno staranje in medsebojna pomoč

Posebno skrb smo posvečali medsebojni pomoči starejših. V 8 letih smo uspeli povečati količino sredstev za izvajanje organizirane medsebojne pomoči v 298 društvih upokojencev – žal se država le počasi odziva na to izjemno pomembno dejavnost za kakovost življenja starejših v Sloveniji. V 8 letih so društva, ki so se lotila sistematičnega spremljanja potreb starejših od 69 let v svojem kraju in s tem odprla društvo navzven, prejela samo iz zbranih sredstev na ravni ZDUS-a skupaj 2.329.644,98 eur, skoraj vsa društva pa so za to delo dobila tudi finančno podporo svojih občin.

Iz anonimnosti nam je uspelo dvigniti še eno dejavnost v društvih

– ročnodelske aktivnosti. Ta akcija je primer dobre prakse za nadaljnje razvijanje aktivnosti v društvih. Samo odpreti jim je bilo treba možnosti, danes se uspešno organizirajo sami.

V dolgoživi družbi je za vse generacije izjemno pomembno, da ostanejo starejši čim dlje zdravi, aktivni in samozadostni. Žal naša država še ni dozorela do te mere, da bi podpirala programe aktivnega in zdravega staranja v naši zvezi. Podpira jih le ZPIZ, ki nam je v najboljših letih zagotavljal 0,7 eur letno na člana ali 5,3 eur na povprečnega športnika in pevca. K sreči imajo občine bistveno večji posluš za to pomembno dejavnost.

Tri leta smo potrebovali, da smo uredili bazo podatkov Sklada vzajemne pomoči. Zato se moramo zahvaliti naši vztrajni in neomajni Bredi Popek, ki vodi blagajno že 9. leto. Leta 2008 smo imeli še 98.740 članic in članov sklada, do konca leta 2014 je zaradi bistveno zmanjšane vstopa in pospešenega izstopanja članstva število padlo na 67.632. Razlogov za upadanje članstva je več, eden od njih je tudi zlonamerno razglašanje o slabem poslovanju sklada. Sklad je imel ves čas svoj račun, stroške sklada smo pokrivali iz nabranih obresti sredstev sklada, ki pa v šestih od osmih let niso zadostovale, zato smo vsa ta leta za pokrivanje stroškov porabljali tudi sredstva ZDUS-a. Vzdrževanje sklada je izziv za naprej. Pozabili smo, da je bilo od ustanovitve leta 1946 osnovno vodilo sklada medsebojna solidarnost. V času, ko naše otroke in vnuke učijo, naj se znajde vsak sam in da je medsebojna solidarnost projekt za sanjače, lahko z vzdrževanjem sklada dokažemo, da to ni res in da medsebojna solidarnost pomeni večjo kakovost življenja.

Ko sem opazovala, kaj se dogaja v državi, kako spretni in pogumni z zakoni podprti kradejo večini in načrtno razslojujejo prebivalstvo Slovenije, me je kot izziv pritegnila številčnost naše velike organizacije. Mi smo pričue vsemu, kar se je dogajalo po 2. svetovni vojni, hudim povojnim časom in počasni, a vztrajni graditvi visoko socialne države, kjer je bila vodilna nit medsebojna solidarnost prebivalstva. Sama sem ena številnih žrtev 2. svetovne vojne. Imela sem srečo, da sem rastla med ženskami, katerih prva skrb so vedno otroci in njihovo preživetje. Mati nas je naučila razumeti krivice, ki so se nam zgodile, in živeti ustvarjalno, v sožitju s svojim okoljem. Ponosna sem na to, kar smo ustvarili mi, otroci vojne, in zelo težko mi je, ko gledam, kako vojni dobičkarji skušajo umazati vse, kar smo po vojni storili za ljudi, in pokrasti, kar smo ustvarili. Ko sem prevzela vodenje ZDUS-a, sem pred seboj videla množico ljudi, ki se bodo uprli načrtnemu zavajanju naših otrok in vnukov o zločinskih povojnih časih, ki bodo zahtevali človekove pravice zase in za vse mlajše, ki jih bo brezobzirna potrošniška družba strla.

Politika o nas ne more odločati brez nas

Leta 2007 je v ZDUS-u veljalo, da se ne bomo vpletali v politiko, ker je politika nekaj grdega in bo razdelila naše članstvo. Kar nekaj časa smo se ukvarjali s tem, kako razložiti ljudem, da je politika znanost, obrt urejanja razmer med ljudmi tako, da se med seboj ne pobijejo, pa naj bo to družina, društvo ali država. V vodstvu smo vedeli, da se bomo morali boriti za pravico do pokojnine, za javno zdravstvo, za ohranitev socialne države, za naše mesto v sodobni slovenski družbi. To so vedno bolj dojemali tudi ljudje okoli nas in pritiskali na vodstvo, da moramo zagotoviti boljše pokojnine, boljše dostopnost do zdravstvenega varstva, zagotoviti denarno pomoč večjemu številu revnih ... To je bil čas, ko



smo spoznavali, da v večstranski državi en sam človek ali skupina ljudi, če nima denarja in ne obvlada medijev, ne more narediti nič. Slovenska politika je padla v roke tujega in domačega kapitala že takoj po osamosvojitvi. Ti so imeli denar za lobiranje, za medije, za podkupovanje in za grožnje ... po četrto stoletja 'demokracije' je samo še huje.

Vloga nevladnih neprofitnih, samopomočnih organizacij v tem čudnem svetu blišča in bede je pritisk na tiste, ki nas zastopajo v vladi in parlamentu. Pritisk enega človeka ne zaleže dosti, četudi je glasen in artikuliran. V 8 letih vodenja smo v vodstvu dosegli to, da našim argumentom prisluhnejo in se iz njih ne norčujejo. Edino, kar bo res prineslo uspeh, je stalen, množičen pritisk na tiste, ki smo jih poslali v parlament kot svoje zastopnike. Smo pa uspeli s kar nekaj primeri dobre prakse, povsod smo se angažirali v velikem številu. Uspeli smo ustaviti krajo v Vzajemni, v parlament smo spravili Zakon o spremembi zakona o volitvah v Državni zbor, uspeli smo z zavrnitvijo zloglasnega ZUJF-a, kar dobro uspevamo ohranjati pokojnine ... Naučili smo se, da je naša moč v množičnosti in vztrajnosti.

Izzivi za novo vodstvo

Odhajam z občutkom, da na dveh področjih s svojimi sodelavci nisem uspela: naši funkcionarji v društvih in pokrajinskih zvezah niso dojeli pomena projekta aktivnega državljanstva, ki smo ga zastavili leta 2012. Ustavil se je. Upam, da se bo novo vodstvo uspelo upreti političnemu trgovanju, ki je pogubna praksa slovenske sodobne politike. Poslanci DZ morajo dojeti, da morajo postavljati interese svojega okolja, svojih volivcev, pred interese svoje stranke. To bodo lahko uveljavili le, če bomo volivci stali za njimi.

Drugo področje, kjer nismo uspeli, je Festival za tretje življenjsko obdobje, ki je bil zasnovan kot edinstvena prilika, da lahko starejši povemo politikom, stroki in znanstvenikom, kaj pričakujemo od

njih in kje jim lahko pomagamo. Sejem je nujnost, ki zagotavlja delno pokrivanje stroškov festivala, na strokovnem področju pa so prevzeli iniciativo drugi. Strokovnjaki in znanstveniki pridejo povedat, kako naj se starejši obnašamo, in odidejo, ne da bi nas poslušali, politiki še pridejo ne, razen ko se lahko pokažejo javnosti in medijem. Ob tem sem grenko spoznala, kako pomembno je, da zna voditelj prisluhnuti potrebam prostovoljcev. Novemu vodstvu želim, da bi festival spet prevzel svojo prvotno vlogo.

Pred novim vodstvom je še veliko izzivov: kreativne delavnice predsednikov društev, ki so bile izjemno lepo sprejete, je treba nadaljevati. Bolj ko bomo povezani med seboj, težje nas bodo politika in vsi, ki stojijo za njo, ugnali. Ne smemo pozabiti, da smo pomembni zagovorniki vseh, ki jih sodobna družba potiska čez rob. Tako kot rokodelcem je treba tudi drugim aktivnim skupinam omogočiti kreativno druženje in razvoj dejavnosti. Načrtovalce razvoja bo treba tako ali drugače osvestiti, da država s sofinanciranjem programov aktivnega in zdravega staranja ter medsebojne pomoči, ki jih izvajamo starejši sami, samo pridobi. Dosti dela za novo vodstvo ...

Desus je premalo ambiciozen, da bi znal izkoristiti tako veliko in dobro definirano ciljno skupino za politiko, ki bo blizu ljudem. Kot druge stranke tudi naši vrstniki v politiki močno podcenjujejo volilno bazo in močno precenjujejo svoje sposobnosti. Najbrž dva nova mandata ne bosta dovolj, da bi ustvarili produktivno sožitje s svojimi predstavniki v parlamentu.

Funkcionarji društev bodo morali sprejeti, da je poslanstvo društev poleg programov aktivnega in zdravega staranja tudi organizirana medsebojna pomoč in združevanje vseh akterjev v pomoči bolnim in onemoglim v lokalni skupnosti kot tudi osveščanje članstva na področju aktivnega državljanstva. Demokracija naj bi bila vladavina ljudstva in ne posameznikov, ki izkoriščajo naše zaupanje za lastne privilegije.

Mateja Kožuh Novak

ENOSTAVNO ODLIČNA IZBIRA

Nov mobilni paket
Enostavni 1000 plus

ZA LE
14⁹⁵ €*
NA MESEC

ENOSTAVNI 1000 PLUS

Minute v vsa SLO omrežja

Sporočila SMS/MMS

1.000 ENOT

Prenos podatkov v Sloveniji
(tudi v LTE/4G)

Nov paket **Enostavni 1000 plus** za zasebne in poslovne uporabnike z **ugodno mesečno naročnino in 1000 enotami storitev**, ki jih lahko porabite po svoje za klice, sporočila in brskanje po spletu. Odličen za vse, ki prisegate na enostavno komunikacijo. Tudi za upokoјence. **Akcijska ponudba velja do 31. 8. 2015.**

www.telekom.si

TelekomSlovenije

*Naročniško razmerje s paketom Enostavni 1000 plus lahko sklenejo novi ali obstoječi naročniki storitev Mobitel, ki so zasebni ali poslovni uporabniki, v akcijskem obdobju od 15. 6. do 31. 8. 2015. Paket Enostavni 1000 plus vključuje 1000 enot storitev za 14,95 EUR mesečno. Paket poslovnim uporabnikom dodatno omogoča tudi neomejene pogovore znotraj podjetja. Vezava naročniškega razmerja z akcijskim nakupom naprave v skladu s Pogoji akcijskega nakupa naprav je pogoj za sklenitev navedenega paketa za obstoječe naročnike storitev Mobitel; ni pa pogoj za sklenitev navedenega paketa za nove naročnike storitev Mobitel (nov vklop, prehod iz predplačniškega razmerja Mobi in naročniško razmerje in prehod od drugega operaterja). Naročniki lahko vključene enote storitev porabijo za pogovore v vsa slovenska omrežja v skladu z običajno uporabo storitve, pošiljanje SMS-/MMS-ov in paketni prenos podatkov. 1 enota storitve je enaka 1 minuti pogovora v vsa slovenska omrežja ali 1 poslanemu SMS-/MMS-u ali 1 MB prenesenih podatkov. Količine veljajo za storitve, opravljene v mobilnem omrežju Telekom Slovenije v okviru enega obračunskega obdobja. Neuporabljene količine se ne prenašajo v naslednje obračunsko obdobje. S sklenitvijo novega naročniškega razmerja se naročniku zaračuna priključna taksa v višini 12,07 EUR, v primeru spremembe obstoječega naročniškega paketa s storitvami Mobitel v navedeni paket pa se zaračuna enkratni znesek v višini 20 EUR. Cene so v EUR z DDV. Pogovori v vsa slovenska omrežja so namenjeni običajni uporabi storitve. Uporaba storitve, ki bi kakorkoli škodovala omrežju Telekom Slovenije, ni dovoljena. Med kršitve sodijo namerna preobremenitev omrežja, onemogočanje normalne uporabe omrežja drugim uporabnikom, uporaba storitve v komercialne namene, preprodaja storitve tretjim osebam, uporaba storitve s sistemi za samodejno klicanje oz. pošiljanje sporočil SMS/MMS brez človekovega posredovanja ipd. V primeru, da Telekom Slovenije oceni, da je naročnikova uporaba storitve v nasprotju s temi pogoji, si pridržuje pravico naročnika opozoriti in/ali mu onemogočiti uporabo storitve. Za več informacij o ponudbi, obračunskem intervalu, Pogojih akcijskega nakupa naprav in cenku drugih storitev obiščite www.telekom.si, Telekomov center, pooblaščen prodajno mesto ali pokličite 041 700 700 oz. 080 8000. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana



Zakon o odpisu dolgov brez podpore

Člani Odbora Državnega zbora za finance in monetarno politiko so zavrnil predlog zakona o enkratnem odpisu dolgov, s katerim bi po načrtih poslancev Združene levice (ZL) najbolj zadolženim prebivalcem omogočili odpis neplačanih računov. Ocenili so ga kot neprimerne za nadaljnjo obravnavo. Predloga zakona tudi vlada ni podprla, pripravlja pa svojo rešitev te problematike.

Po predlogu ZL bi najranljivejšim skupinam prebivalstva, ki ne zmorejo plačevati rednih življenjskih stroškov, kot so ogrevanje, odvoz smeti, voda, elektrika, neprofitna najemnina in podobno, omogočili odpis teh dolgov. S tem bi pridobila tudi podjetja, ki bi dolgove odpisala, saj bi jim država omogočila, da znesek odpisanih terjatev odštejejo od osnove za plačilo davka na dodano vrednost in davka od dohodkov pravnih oseb.

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anja Kopač Mrak je povedala, da se vlada z namenom predlagateljev

zakona sicer strinja, vendar pripravlja svoj predlog rešitve te problematike. Vključevala bo širši nabor pravnih oseb, ki bi odpisale neporavnane terjatve, segala pa bo tudi na področje deložacij in bančnih računov. Problematika ne bo urejena zakonsko, temveč dogovorno med lokalnimi skupnostmi, podjetji in humanitarnimi organizacijami. Po tem predlogu bi odpisali terjatve, ki jih imajo do dolžnikov njihovi stanodajalci, lokalna samouprava, komunalna podjetja in dobavitelji energentov, banke ter država, rok plačila pa jim je potekel najkasneje 31. decembra 2014.

Predlog zakona o odpisu dolgov smo v okviru ZDUS podprli in nam je žal, da ga ni podprl tudi Odbor za finance in monetarno politiko. Upamo, da bo vlada res uresničila, kar je napovedala pristojna ministrica, in čim prej pripravila učinkovite ukrepe za odpis neporavnanih terjatev plačil najosnovnejših življenjskih stroškov, ki bodo vsaj začasno olajšali socialni položaj najranljivejšega dela prebivalcev.

B. Kastelic

Spomini v Turčiji



Konec lanskega leta se je začel mednarodni projekt, ki smo ga interno poimenovali SPOMINI, v originalu pa je Digital Timelines. Cilj projekta je pripraviti priročnik za tiste, ki se ukvarjajo z osebami z demenco (svojci, prostovoljci, delovni terapevti ...), s pomočjo katerega se bodo lahko naučili narediti video album s spomini na preteklo življenje tistih, ki so zaradi bolezni izgubili stik z vsakdanom.

Sredi maja 2015 je bil v mestu Kastamonu v osrednji Turčiji projektni sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki partnerskih organizacij. Pregledali smo dosedanje delo, predvsem raziskavo o stanju na področju pomoči dementnim v projektnih državah s poudarkom na ponudbi digitalnih pripomočkov. Prav ZDUS je bil zadolžen za izvedbo tega delovnega sklopa. S pomočjo sode-

lavcev projekta RESje smo naredili raziskavo o stanju v Sloveniji, zbrali tudi raziskave drugih projektnih partnerjev in jih uredili v skupno zaokroženo raziskavo. Po pričakovanih smo opazili precejšnje razlike med najbolj razvitimi partnerskimi državami (Velika Britanija, Švedska), kjer je na voljo precej pobud, naprav in različnih pripomočkov za podporo dementnim. Na drugi strani pa so manj razvite države (Romunija, Turčija), kjer je ponudba precej pičila, medtem ko je Slovenija nekje v sredini.

Dogovorili smo se za nadaljnje korake – zasnovano priročnika za izdelavo video albuma, ta delovni sklop koordinira romunski partner. Projekt Spomini je bil izbran tudi za predstavitev na mednarodni konferenci Alzheimer Europe, ki bo v začetku septembra v Ljubljani.

Alenka Ogrin



Novi prostovoljci, nova izobraževanja

Letos smo pričeli pospešeno vzpostavljati mrežo prostovoljcev, ki bi delovali v svojih lokalnih skupnostih kot povezovalci, mentorji prostovoljcem, vodje delavnic za urjenje spomina, izvajalci predavanj s področja demence in prostovoljci za nudenje pomoči družinam, ki skrbijo za osebe z demenco. Skratka, program RESje pospešeno decentraliziramo. Pri pridobivanju novih prostovoljcev v okviru našega programa smo bili precej uspešni.

Poleg prijav, ki smo jih in jih še dobivamo, so se za sodelovanje v programu RESje odločili tudi številni slušatelji, ki so se udeležili predavanj in izobraževanj v okviru projekta Starejši za starejše ter predavanj, ki smo jih izvedli v društvih upokojenecv. Zanimanje za naše izobraževalne delavnice, namenjene prostovoljcem, je v društvih in pokrajinah presežilo naša pričakovanja. Da bi z izobraževanji lahko nadaljevali, potrebujemo sredstva in seveda tudi predavatelje.

Te dni smo bili povabljeni na sejo IO Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije, kjer smo predstavili naš program in naloge v letošnjem letu. Na pedagoške delavce v pokoju, ki imajo bogate izkušnje s poučevanjem, smo se obrnili z namenom, da jih povabimo v program RESje in kot prostovoljci v posameznih slovenskih pokrajinah izvajajo predavanja s področja demence.

Cilj teh predavanj je zmanjševanje stigme in razbijanje stereotipov, ki so v vseh okoljih še močno prisotni. Upamo, da se nam bodo v jesenskih mesecih pridružili v kar največjem številu in bomo lahko pričeli z njihovim izobraževanjem o vsebinah predavanj, ki jih bodo izvajali po pokrajinah.

Verjamemo, da bodo dogovori rodili sadove, saj poznamo zagnanost njihove dolgoletne predsednice Vide Bogataj, ki se ji zahvaljujemo za povabilo in pripravljenost na sodelovanje v programu.

Ana A. Cajnko, vodja programa RESje-ZDUS

Iz priročnika **RESje** **POTREBUJEMO/JO POMOČ**

Tokratna vsebina je namenjena vsem, ki že imajo eno od vrst demenc ali Alzheimerjevo bolezen.

1. Zakaj je pomembno, da je demenca odkrita čim bolj zgodaj? Demenca večinoma ni ozdravljiva, se pa nekatere znake lahko omili ali odpravi, če se zdravi osnovna bolezen, ki povzroča demenco. Z zdravljenjem je mogoče upočasniti napredovanje demence, s čimer se lahko podaljša čas, ko se načrtuje prihodnost, pripravi ustrezna namestitvev in uredijo druge pomembne formalnosti.

2. Kako si lahko olajšajo življenje bolniki? Morda vam bo pomagal že listič, na katerega boste zjutraj napisali, kaj morate nakupiti ali opraviti. Poučite se o bolezni. Spremljajte članke, zgodbe, informacije v vseh razpoložljivih medijih o tem obolenju, povprašajte strokovnjake o bolezni. Udeležite se predavanj o demenci.

Hodite na sprehode in bodite aktivni, a ne pretiravajte. Obdržite prijatelje in socialne stike z okoljem. Pogovarjajte se v okviru družine, s prijatelji, z znanci in vsemi, ki ste jih spoznali v tretjem življenjskem obdobju in imajo opravka z vašo boleznijo. Povejte jim, da vas počasi zapušča spomin in da bo sčasoma še slabše. Če so ljudje, ki so vam blizu, dovolj zgodaj seznanjeni z vašimi težavami oz. boleznijo, vam bodo lažje v pomoč in podporo.

Pozanimajte se za vse mogoče oblike družbene in laične pomoči v okolju, v katerem živite. Določite svojega zastopnika, uredite premoženjske zadeve, pozanimajte se za sprejem v dom, ki posveča posebno pozornost dementnim, ki ima primeren dostop na vrt in veliko aktivnosti tudi za osebe z demenco.

Ostanite čili v duhu in se ne dajte potolči, tudi če je veliko stresnih dogodkov. Delajte vse, kar vas veseli. Čim več se pogovarjajte, spremljajte dnevno dogajanje v vam najljubših medijih, rešujte križanke, dokler le zmorete in vas to veseli, skrbite za telesno aktivnost in kondicijo. Redni sprehodi na svežem zraku delujejo

blagodejno. Če vas veseli šport, nadaljujte z aktivnostmi. Zelo pomembno je, da veliko pijete. Alkohol, cigarete in maščobe pa uživajte v omejenih količinah.

NAJPOMEMBNEJŠE ZA BOLNIKE NA KRATKO

- Kadar ste mnenja, da je nekaj narobe z vašim spominom, ne odlašajte z obiskom zdravnika. Prej kot veste za diagnozo, bolje je.
- Zdravila in različne terapije vam pomagajo premagovati težave, ki se pojavljajo ob poteku bolezni.
- Dopustite si svetovati. Pozanimajte se o poteku bolezni in se ob tem obrnite na društva in strokovnjake.
- Naj vas ne bo sram ali strah povedati o svoji bolezni družinskim članom, prijateljem, znancem in sosedom. Gotovo bodo bolj razumevali do vaših težav, če bodo o njih obveščeni. Že zdaj jih prosite, če vam lahko v prihodnje pomagajo.
- Ne pozabite pravočasno poskrbeti za prihodnost in pooblaščenca, zaupnike in skrbnike ter oporoko.
- Še vedno ste lahko zelo aktivni, se pa vseeno pripravljajte na prihodnost – poiščite ljudi, ki vam bodo lahko pomagali v gospodinjstvu (pranje, likanje, pospravljanje, prinašanje hrane).
- Ostanite čim bolj aktivni v duhu in telesu. Vzdržujte socialne stike s svojim okoljem.
- Opravljajte stvari, ki vas veselijo. Kljub diagnozi demenca ali Alzheimerjeva bolezen lahko še dolgo kakovostno živite.
- Povprašajte za prostovoljsko pomoč.
- Udeležite se predavanj o demenci, sledite objavam v medijih o obolenju.

POMEMBNO:

Zgodnje odkrivanje in zdravljenje bolezni upočasnijo njen potek, določene oblike demence pa celo zaustavi.

Projekt Starejši za starejše v Bruslju

Posavski koordinatorici v projektu Starejši za boljšo kakovost življenja doma sva se pridružili skupini koordinatorjev iz Slovenije, ki je sodelovala na konferenci »Evropske politike na področju aktivnega staranja in prostovoljstva«. Gostitelj in organizator konference, na kateri je predsednica ZDUS-a dr. Mateja Kožuh Novak predstavila projekt Starejši za starejše med letoma 2004 in 2014, je bil poslanec Evropskega parlamenta Ivo Vajgl.

Na pot smo se odpravili z avtobusom. Po na pol prespani noči in ogledu Lichtensteina smo do večera prišli v Bruselj. Naslednji dan smo se sprehodili po flandrijskem podeželju in mestu Brugge, imenovanem tudi severne Benetke. Srednjeveško mestno jedro je ena glavnih in najlepših turističnih znamenitosti Belgije. V provinci Zahodna Flamska smo si ogledali belgijsko turistično središče Oostende, ki leži ob Severnem morju.

V torek, 2. junija, smo se zbrali v Evropskem parlamentu, se fotografirali in zapeli pod slovensko zastavo, si ogledali sejno dvorano parlamenta in poslušali predstavitev evropskih ustanov.

Konferenco sta odprla Ivo Vajgl in dr. Angelika Mlinar, koroška poslanka v evropskem parlamentu. O delu parlamenta na področju potreb dolgožive družbe sta spregovorila še irska poslanka Marian Harkin, ki je govorila o politiki EU na področju prostovoljstva, in avstrijski poslanec Heinz K. Becker, ki je utemeljil svoje videnje na temo »Razlogi za ustanovitev parlamentarne skupine za aktivno staranje«. Pozivu na konferenco se je odzvala tudi di-

rektorica Evropskega centra za prostovoljstvo Gabriella Civico, ki je govorila o odnosu evropske politike do prostovoljstva. Zaposlovanja starejših se je dotaknil Jernej Štromajer, Vajgllov strokovni sodelavec v evropskem parlamentu.

Dr. Mateja Kožuh Novak je predstavila 10 let dosežkov v projektu Starejši za starejše ter požela priznanje tujih in domačih poslancev – Francija Bogoviča, ki je projekt podpiral že kot župan, Igorja Šoltesa in Romane Tomc, ki so se nam pridružili na konferenci.

V drugem delu konference so naši poslanci predstavili svoje delo v parlamentu. Posebej smo pozdravili dejstvo, da so na konferenci sodelovali poslanci različnih političnih opcij kot sodelavci v evropskem parlamentu, kar bi veljalo prenesti v slovenski parlament. Ivo Vajgl je poskrbel za medijsko pokritje dogodka in naših izkušenj v projektu, saj sta nas na poti in v parlamentu spremljala novinarka in snemalec Kanala A. Z nami je bila tudi novinarka Jelka Lekše iz Svetovalno raziskovalnega zavoda Svít iz Cerknice.

Domov smo se vrnili utrujeni, a dobre volje in zadovoljni, da smo lahko naše delo predstavili v mednarodnem prostoru. Zahvaljujemo se Nini Stankovič, predstavnici za tisk stranke DESUS in nekdanji asistentki Iva Vajgla, ki nas je odlično vodila vse tri dni, se z nami nasmejela in dobro prenašala tudi pripombe utrujenih popotnikov.

Marijana Kralj in Milica Sitar, koordinatorici projekta SzS

Komisija za kulturo ZDUS z dnem 15. 6. 2015 objavlja

Natečaj za oblikovanje novoletne voščilnice **Srečno 2016**

Razpisujemo natečaj za oblikovanje novoletne voščilnice 2016. Poudarek je na spodbujanju ustvarjalnosti in delovanju starejše populacije na področju likovnega ustvarjanja.

1. Pogoji za sodelovanje

Pravico do sodelovanja imajo starejši, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s slikarstvom in drugimi oblikami likovnega ustvarjanja in so člani Društva upokoencev. Likovni prispevki so lahko v poljubni risarski, slikarski ali grafični tehniki. Tema in motiv voščilnic sta prav tako poljubna in ju je mogoče razumeti v najširšem smislu.

2. Prijava del in označitev

Na natečaju sodelujejo vsa dela, ki bodo prispela na ZDUS najkasneje **do 1. septembra 2015**.

Avtorji pošljejo voščilnice z različnimi motivi in tehnikami v predlaganem predpisanem formatu: 16 cm x 11 cm.

Na hrbtne strani voščilnice morajo biti navedeni podatki: ime, naslov avtorja in naslov dela. Poslanega materiala organizator ne bo vračal. Shranjen bo v arhivu ZDUS kot del natečajne dokumentacije. S prijavo avtor zagotavlja, da je delo avtorsko. V nasprotnem primeru si organizator natečaja pridržuje pravico do izključitve dela z natečaja.

3. Ocenjevanje del

Vsa prejeta dela bo pregledala in ocenila Komisija za kulturo ZDUS (v ožjem sestavu). Upoštevala bo naslednje kriterije:

- izvirnost, • kreativnost, • kakovost dela, • moč umetniškega izraza, • vsebina (likovni pristop, motiv), • duhovitost.

4. Ovojnico z voščilnicami pošljite na:

Zveza društev upokoencev Slovenije, Kebetova 9, 1000 Ljubljana s pripisom: **Natečaj za voščilnico 2.**

5. Izbor del in obveščanje avtorjev

Izbor bo na podlagi prejetega materiala potekal do konca septembra 2015. Opravila ga bo Komisija za kulturo ZDUS, ki bo med prispelimi predlogami voščilnic odločila, katera dela bodo nagrajena. Vse prispеле voščilnice bodo razstavljene v Cankarjevem domu v času 15. Festivala za 3. življenjsko obdobje (29.9.–1.10. 2015). O prejemu nagrad bodo dobitniki pravočasno obveščeni. Vsa prispela dela postanejo last ZDUS. Za vse informacije se lahko obrnete na kontaktno osebo: Dijana Lukić, strokovna sodelavka Komisije za kulturo ZDUS tel. št. **01 515 52 41** ali **051 656 532** e-naslov: dijana.lukic@zdus-zveza.si

Razpisujemo natečaj za

Ljubiteljske mojstrice in mojstre rokodelskih izdelkov v letu 2015

Komisija za tehnično kulturo pri ZDUS razpisuje natečaj za izbor ljubiteljskih mojstric in mojstrov rokodelskih izdelkov med upokojenci s ciljem, da bi svoja znanja prenesli tudi na druge vrstnike in v območje medgeneracijskega sodelovanja.

Z natečajem želimo evidentirati ljubiteljske mojstre – ustvarjalke in ustvarjalce, nato pa jih vključiti v različne izobraževalne procese in v ustvarjanje novih izdelkov. V letošnjem letu bomo organizirali dve delavnici, eno za ljubiteljske mojstrice in mojstre, drugo pa bomo skupaj z izbranimi kandidati pripravili za bodoče ljubiteljske mentorice in mentorje v društvih in klubih upokojencev v vseh regijah.

Prva, **enodnevna delavnica za ljubiteljske mojstrice in mojstre**, bo organizirana v Ljubljani v prostorih ZDUS-a **jeseni 2015**, druga, **štiridnevna delavnica za ljubiteljske mentorje v društvih upokojencev**, pa bo skupaj z izbranimi ljubiteljskimi mojstri organizirana v hotelu Delfin v Izoli od **9. do 13. decembra 2015**.

Na osnovi prijav bomo izbrali **15** ljubiteljskih mojstric in mojstrov rokodelskih izdelkov, s katerimi se bomo nato dogovorili o poteku delavnice za ljubiteljske mojstrice in mojstre ter o vsebini in organizaciji decembrske delavnice za ljubiteljske mentorice in mentorje. Izbor bo upošteval tudi regionalni princip, po katerem bi vsaka PZDU imela po 1 ljubiteljskega mojstra, ki **bo vodil** delavnice. Neizbrani kandidati se bodo lahko prijavili na razpis za ljubiteljske mentorice in mentorje. Izbrali bomo 20 ljubiteljskih mentoric in mentorjev, ki so se že udeležili rokodelskih delavnic v letih 2013 ali 2014 v hotelu Delfin v Izoli in ki bodo utrjevali svoje znanje in spretnosti, ter 40 novih ljubiteljskih mentoric in mentorjev, še posebej iz okolij, iz katerih **do zdaj** še ni bilo **udeležencev**.

Letos smo izbrali naslednja področja in izdelke, ki bodo vključeni v razpisane delavnice:

- kolarstvo, pletenje košar, peharjev ...,
- izdelovanje ptičjih krmilnic, umetno kovaštvo, sedlarstvo in jermenarstvo, struženje lesa, izdelava božičnih jaslic in drugih maket,
- pletenje, kvačkanje, vezenje, narodne vezenine, križni vbodi, ažuri, bele vezenine, klekljanje, izdelava dekoracije, izdelava rož iz krep papirja, ličkanja in najlona, slikanje na svilo,
- slikanje na steklo, izdelava nakita,

- izdelki iz reciklaže – šali iz majic, kvačkani peharji, torbice,
- izdelava higienskih in čistilnih pripomočkov – mila, kreme, pralni praški,
- šivanje, oblikovanje oziroma modeliranje, makrame – nakit, pasovi, dekoracije ...,
- ročna izdelava knjig, albumov, priznanj, servietna tehnika,
- izdelki iz stekla, keramike, gline ...,
- peka: medeni kruhki, pletenice, potice, peka piškotov na tradicionalni način in peka kruha,
- izdelava voščilnic in drugih izdelkov iz različnih materialov, izdelava adventnih venčkov ...

Izdelki in tehnike, ki zahtevajo strojno obdelavo, naj bodo pripravljeni v obliki polizdelkov, narejenih na strojih, z ročnim delom ter manjšimi pripomočki in orodjem pa bodo dokončani na delavnicah. Potrebno je upoštevati vse **tehnične in varnostne pogoje za izdelavo** predlaganih izdelkov v hotelskih prostorih (prah, priključki, varnostne zahteve ...).

Želimo, da predlagate čim več tipičnih izdelkov iz vaših materialov in vaše okolice.

Vsi zainteresirani naj pošljejo vse spodaj navedeno na naslov: **ZDUS – Komisija za tehnično kulturo, Kebetova 9, 1000 Ljubljana, s pripisom „Za natečaj ljubiteljskih mojstric in mojstrov“**

- **Kontaktne podatke** prijavitelja s telefonsko številko in elektronskim naslovom
- **Podatki o članstvu v DU, naziv rokodelske sekcije**, naslov, PZDU
- **Podatki o članstvu v drugih rokodelskih organizacijah in združenjih**
- Kratek opis svoje dejavnosti, strokovni življenjepis s svojega interesnega področja (večletno delo na določenem področju, **izvajanje delavnic, medgeneracijsko sodelovanje, nastopi na razstavah, osvojene nagrade**), priporočilo upokojenske organizacije
- 2 tipična izdelka prijavitelja z interesnega področja
- **Opis postopka** izdelave teh izdelkov, uporabljeni materiali, uporabljeni stroji, orodje, pripomočki in **okvirni stroški materiala**

Prijave in izdelke bo pregledala in ocenila posebna komisija.

Rok za prijavo: 31. julij 2015

PRIJAVNICA ZA LJUBITELJSKE MOJSTRICE IN MOJSTRE ROKODELSKIH IZDELKOV

Ime in priimek prijavitelja: _____

Naslov bivališča: _____

Telefonska številka: _____

Elektronska pošta: _____

Član društva upokojencev/PZDU: _____

Naziv in kratek opis poslanega izdelka: _____

Kratek opis postopka izdelave, materiala, potrebnega orodja in pribora, okvirni strošek materiala za izdelek: _____

Dosedanja udeležba na delavnicah v hotelu Delfin v Izoli: _____

Vodenje in udeležba na delavnicah v obdobju 2013–2015: _____

Udeležba na drugih izobraževanjih in izpopolnjevanjih: _____

Število samostojno izpeljanih delavnic: _____

Skupno število udeležencev na omenjenih delavnicah: _____

Udeležba na razstavah: _____

Obvezne priloge:

Kratek opis vaše dejavnosti

Strokovni življenjepis z interesnega področja

Priporočilo upokojenske organizacije

Kdaj bo ustanovljen demografski sklad?

Prizadevanja civilne družbe pogosto ostanejo prezrta. Pohval je milostno deležna le ob predstavljanju velikega števila ur opravljenega prostovoljskega dela na področjih, ki bi jih pogosto morala opravljati in opraviti država. Tega so se očitno zavedali tudi naši organi, ki so že v letu 2013 zahtevali konsolidacijo premoženja, ki je še ostalo od tistega, ki je bilo ob privatizaciji namenjeno upokojujencem: premoženje Kapitalske družbe pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter naložba v Zavarovalnici Triglav. Zakon o javnih financah je določil še, da se 10 % kupnine od prodaj kapitalskih naložb v lasti Republike Slovenije nakaže na posebni račun pri Ministrstvu za finance. Ta sredstva naj bi se porabila izključno za financiranje demografskega rezervnega sklada.

Rok, ki ga je za ustanovitev sklada določil Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in je začel veljati z letom 2013, je potekel s koncem leta 2014. Posebni zakon naj bi uredil delovanje in določil dodatne vire, kar vse naj bi prispevalo k ustvarjanju pogojev za zagotovitev varne starosti vsem, predvsem pa bodočim generacijam upokojujencev. Rok je potekel, zgodilo se ni nič. Tudi pri organih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ni bilo čutiti pretiranega vznemirjenja. Le Zakon o sloven-

skem državnem holdingu je prinesel določbo, da se Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja do konca letošnjega leta preoblikuje v neodvisni rezervni demografski sklad. Koalicijski sporazum o sodelovanju v vladi za obdobje 2014–2018 je rok za ustanovitev skrajšal na 30. junij letošnjega leta, kar pa očitno spet ne bo prineslo rezultata.

Poleg pisnih zahtev za ustanovitev rezervnega demografskega sklada smo se predstavniki ZDUS sestajali tudi s poslanci, z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, s predsednikom vlade. Poleg medlih obljub, da bosta ministrstvi za delo in za finance pripravili osnutek zakona, se ni zgodilo nič! Niti osnutka zakona ni. Z veliko vloženega truda je doseženo le to, da bo Strategija upravljanja kapitalskih naložb države nekaj pozornosti namenila tudi tej tematiki.

Rok za ustanovitev sklada iz Koalicijskega sporazuma se izteka, z zakonom določen rok pa se počasi, a vztrajno približuje. Za Vlado Republike Slovenije z zakoni določeni roki ne veljajo? Do izdaje naslednje številke našega glasila jih bo treba o tem (znova) vprašati.

Ana Bilbija

Likovna kolonija že 17 let povezuje člane

Likovna kolonija ZDUS je eden tistih projektov, s katerim spodbujamo člane k vseživljenjskemu izobraževanju v pozni življenjski dobi, socializaciji, ustvarjalnosti in čim daljši aktivnosti v kulturnih dejavnostih. Prispevati družbi na ta način tudi v starosti pomeni bogato dopolnitev v najširšem socialno-kulturnem smislu. Pomembno je, da s kolonijo uresničujemo tudi načelo Nacionalnega programa za kulturo 2014–2017, ki pravi, da je potrebno tudi starejšim povečevati dostopnost do kulturnih vsebin. Upoštevajoč, da kolonija obstaja že 17 let, lahko pripomnimo, da ZDUS s strokovnimi vodji, mentorji in članstvom vztraja pri tem načelu že vrsto let.

Kot pravi vodja Ema Tibaut, ki že dolga leta kot prostovoljka vodi kolonijo, je njen namen »spodbujanje likovne dejavnosti med upokojujenci in podpora pri osebnem ustvarjalnem razvoju. Na ta način spodbujamo ohranjanje psihofizičnih sposobnosti starejše generacije in s tem kakovostno življenje v starosti«.

Letošnja kolonija je bila od 14. do 17. maja v hotelu Delfin pod okriljem vseslovenskega Tedna ljubiteljske kulture v organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Udeleženci, člani likovnih sekcij iz pokrajinskih zvez, so tudi letos nestrpno čakali maj. Ema Tibaut in mentor Oskar Sovinc sta oblikovala pester in zanimiv program, ki je 41 članov združil na tridnevni delavnici na temo *Leto svetlobe – zdravilne rastline in zelišča*.

Udeleženci so se zbrali v Kneippovem vrtu hotela Delfin. Za nemoten potek dela so skrbeli vodje skupin Branko Duh, Alojz Krevh in Tomo Vojnovič. Udeleženci so vse dni slikali na terasi hotela, kar je privabilo veliko hotelskih gostov in mimoidočih. To je bila odlična promocija kulturne dejavnosti ZDUS in povabilo k ogledu razstave, ki so jo v prostorih hotela odprli 16. maja. Na otvoritvi je bogat kulturni program v organizaciji JSKD OI Izola izvedel Moški pevski zbor iz Izole pod vodstvom prof. Antona Baloha. Med 47 nastalimi deli jih je tričlanska komisija izbrala 43 za razstavo na 15. Festivalu za tretje življenjsko obdobje, ki bo med 29. septembrom in 1. oktobrom v Cankarjevem domu. Vabimo vas, da se nam pridružite na naslednji likovni koloniji, ki bo jeseni v Vili Ana v Rogaški Slatini (datumi s prijavnico bodo objavljeni v poletni izdaji ZDUS plus).

*Ema Tibaut, strokovni vodja projekta Likovna kolonija
Dijana Lukić, strokovna sodelavka Komisije za kulturo ZDUS*



Enodnevni izleti v Delfinu

POSEBNA
CENA KOPANJA
ZA SKUPINE:
6 EUR

I. MENI

„Bobiči“ - istrska
mineštra s klobaso
Sladica

Cena: 6 EUR

II. MENI

Goveja ali zelenjavna juha
Puranji zrezek po dunajsko
Pražen krompir ali pomfri
Zelenjava na maslu
Mešana solata
Sladica

Cena: 10 EUR

III. MENI

Goveja ali zelenjavna juha
Ocvrti ribji file
Slan krompir, špinaca
Mešana solata
Sladica

Cena: 11 EUR

Ponudba menijev velja za skupine vsaj 15-ih oseb. Vodiču in šoferju avtobusa nudimo obrok brezplačno. Skupine društev upokojencev imajo na navedene cene menijev še 10% popusta. Posebna ponudba pijače: refošk ali malvazija (2,5 dcl) / malo pivo (0,3 dcl) / sok (2,0 dcl) samo 2 EUR na osebo. Ponudba velja ob predhodnem naročilu pijače za celotno skupino.

NEKAJ PREDLOGOV ZA IZLETE ZA ZAKLJUČENE SKUPINE

(Spodaj navedene cene za skupine so informativne in veljajo na osebo, razen tam, kjer je drugače navedeno. Z veseljem vam bomo pomagali pri organizaciji.):

Obisk muzeja Parenzane v Izoli
(vstopnina: 1,50 EUR) • **Obisk
kleti Vina Koper** (ogled 3,50 EUR;

degustacije od 7 EUR dalje) • **Obisk
oljčnika ali v novembru kmetije
kakija** • **Akvarij v Piranu** (vstopnina
5 EUR) • **Soline** (vstopnina 5 EUR) •
**Pohod po strunjanskem krajinskem
parku** (vodenje 2-3 ure: 50 EUR na
skupino) • **Ribogojnica brancinov
Fonda** (ogled 1-2 uri: 25 EUR) •
Kaktusi Grašič v Seči.

Informacije in rezervacije:
T: (05) 660 74 00
E: rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

D
delfin***

Pokrajinska srečanja pevskih zborov

Maja in junija je bilo v pokrajinskih zvezah 12 srečanj pevskih zborov društev upokojencev. Srečanja so na pokrajinski ravni največji kulturni dogodek za članstvo. V nekaterih pokrajinah in društvih so organizacijo tega dogodka izpeljali četrtič, bolj izkušeni, kot na primer Zgor-njepodravska PZDU, pa so imeli že 25. srečanje.

Namen srečanj sta spodbujanje in podpora zborovskemu petju starejših, saj je to najbolj množično zastopana dejavnost v društvih upokojencev. Po zadnjih znanih podatkih v društvih deluje kar 160 pevskih zborov. Članice in člani Komisije za kulturo ZDUS so letos kot delegati spremljali 11 srečanj. Gre za prakso, ki jo je komisija vpeljala v mandatu 2011–2015 s ciljem, da člani поближе spoznajo, kako potekata organizacija srečanj in razvoj zborovske dejavnosti v drugih pokrajinah, ne le v tisti, ki jo zastopajo. Članica Erika Jovanovski je obiskala srečanje pevskih zborov Pomurske PZDU: »Srečanje, ki je potekalo v Gornji Radgoni 29. maja, je bilo odlično izpeljano v organizaciji DU Gornja Radgona. Protokol, pozdravni

nagovori, obisk župana ... vse je bilo na visoki strokovni ravni. Program zborov je bil pester, bogat in kakovosten.« Po njeni oceni je srečanje dobro povežalo vsa lokalna okolja, od občine, društev upokojencev, osnovne šole do občanov. »Angažiranost vseh, tudi nastopajočih, je bila na visoki ravni« in takšno srečanje je lahko vzor drugim.

To je zgolj eden od vtisov članov Komisije za kulturo, ki so obiskali pokrajinska srečanja, in priča, kako pomembno je, da člani komisije obiskujejo srečanja, izmenjujejo izkušnje, spremljajo razvoj in delujejo povezovalno. Na pokrajinskih srečanjih so bili izbrani zbori, ki jih bomo imeli priložnost slišati na 40. Državnem srečanju pevskih zborov DU Slovenije, ki bo v organizaciji ZDUS 30. septembra letos v okviru 15. Festivala za tretje življenjsko obdobje.

Dijana Lukič, strokovna sodelavka Komisije za kulturo

Povzeto po poročilu Erike Jovanovski, članice Komisije za kulturo ZDUS

PRIJAVNICA ZA NASTOP NA PRIREDITVI VEČER PESMI IN PLESA

v sklopu 15. Festivala za tretje življenjsko obdobje

29. september 2015 ob 16.00, Linhartova dvorana Cankarjevega doma, Ljubljana

Prijavitelj:

PZDU/DU: _____

Kontaktna oseba:

Ime in priimek: _____

Naslov in pošta: _____

e-pošta: _____

tel. št.: _____

Podatki o nastopajočih

Število: _____ Nastopajoča skupina/skupine (polni naziv): _____

Posebej priložite **kratak opis** delovanja skupine oziroma nastopajočih in fotografijo (slednjo lahko v elektronski verziji posredujete na dijana.lukic@zds-zveza.si)

Podatki o programu:

Naslov programa: _____

Vrsta programa: _____

(petje ljudskih pesmi, godci ljudskih viž, folklorni nastop, plesni nastop, instrumentalna izvedba ...)

Trajanje točke (v minutah): _____

Za SAZAS: _____

(v kolikor je znano, navedite avtorja glasbe, avtorja besedila, avtorja aranžmaja)

Instrumenti: _____

(navedite vsa glasbila, s katerimi boste nastopali – npr. harmonika 1x, lončeni bas 1x ...)

Tehnična oprema: _____

(navedite, koliko mikrofонов potrebujete)

Kraj in datum:

Žig

Predsednik PZDU/DU (podpis)

Nastopajoči:

Pevci ljudskih pesmi lahko imajo tudi instrumentalno spremljavo – en instrument, s programom, ki naj obsega največ 3 pesmi s po tremi kiticami z refrenom. Enako velja za godce ljudskih viž in pevce. Plesna skupina lahko odpleše 2 plesa. Folklorne in druge skupine bodo imele za nastop na voljo do 8 minut.

Rok za prijavo:

Izpolnjeno prijavnico pošljite na ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov: dijana.lukic@zds-zveza.si, najkasneje **do 10. avgusta 2015**. Za več informacij je na voljo kontakt: **01 62 05 482** ali **051 656 532**.

Komisija za kulturo ZDUS sporoča, da izpolnjena prijavnica še ne pomeni zagotovila nastopa na prireditvi. Komisija se bo po preteku roka sestala v ožji sestavi in opravila izbor nastopajočih. Izbrani nastopajoči bodo o tem pisno obveščeni. Potne stroške nastopa na prireditvi krijejo nastopajoči sami.

ZDUS ZAVOD MODRI ŽIVKO

vabi na prečudovito atlantsko otočje **TENERIFI** (Španija)

Tenerifi so največji otok Kanarskega otočja. Nahajajo se na zahodni afriški obali in jih krasi izjemna klima, saj je tam poletje praktično 12 mesecev na leto. Otok ponuja lepe plaže, kristalno čisto in toplo morje ter vrsto enkratnih doživetij, kot so npr. vodni in zabavišni parki, ogled tretjega najvišjega vulkana na svetu El Teide, mesto Santa Cruz, ki je pod UNESCO-vo zaščito, in še mnogo drugih znamenitosti.

Poleg ognjenika Teide vam Tenerifi ponujajo enkratno priložnost za ogled številnih čudovitih naravnih znamenitosti, značilnih sanjskih plaž Los Cristianos, Costa Adeje in Las Americas ter šarmantnega mesta Santa Cruz, ki je prav tako pod UNESCO-vo zaščito. Naj omenimo še možnost obiska znanega živalskega vrta Loro Park s predstavami z orkami in delfini ter vznemirljivega vodnega parka Siam Park.

Tenerifi / Španija	8 DNI/7 NOČI (namestitev za 2 osebi)	8 DNI/7 NOČI (namestitev za 4 osebe)	8 DNI/7 NOČI (namestitev za 6 oseb)
CLUB MARI-NA RESORT ***	230,00	280,00	330,00
BEVERLY HILLS CLUB ****	280,00	330,00	380,00
FAIRWAYS CLUB ****	280,00	330,00	380,00

*Redna cena teh paketov se giblje od 650,00 eur do 750,00 eur. Cena zajema zgolj bivanje. Hotelske kapacitete so apartmaji z lastno kuhinjo. Cena ne zajema prevoza do destinacije in vrnitve, kar pa lahko na željo stranke uredimo. V to ceno prav tako ni vključena hrana. Ta promocijska cena velja samo za člane ZDUS v sezoni 2015 in 2016, zato povežite, da ste naš član!

Za dodatna pojasnila smo vam na voljo na: **051-344-773** ali modrizivko@gmail.com

GENIK

Ime izdelka	Opis izdelka	Priporočljiva maloprodajna cena	Prodajna cena za upokojeince
GALEX			
BUČA + ZN ACTIVE	tablete 30x	13,99 €	9,80 €
FORVITA FEMME	tablete 30x	2,99 €	2,09 €
FORVITA VITAMINI IN MINERALI	kapsule 30x	5,40 €	3,78 €
FORVITA B-COMPLEX	filmsko obložene tablete 30x	3,80 €	2,66 €
FORVITA FLEXI	kapsule 30x	8,84 €	6,19 €
FORVITA ANTI-STRESS	filmsko obložene tablete 30x	6,51 €	4,55 €
LABEKS			
HOLESTININ	ravnavanje holesterola	20,00 €	14,00 €
DIABETININ	uravnavanje glukoze	20,00 €	14,00 €
LABIMUN	imunski sistem	15,00 €	10,50 €
ALPE PHARMA			
POLIGENOL	tablete 30x Poligenol je naravno slovensko prehransko dopolnilo, ki vsebuje izvleček lesa jelke. Priporoča se kot dnevna preventiva za podporo imunskemu sistemu, pri povečanih psihičnih in fizičnih obremenitvah, kot vsakdarjajo podporo telesu pri zdravljenju akutnih in kroničnih degenerativnih bolezni ter kot naravno zaščito pred njihovim nastankom.	25,00 €	16,90 €

Naročila sprejemamo po telefonu, mailu ali pisno na naslov:
ZAVOD MODRI ŽIVKO, ZDUS, Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana
Tel: **01 620 54 83**, e-pošta: modrizivko@gmail.com

NAROČILNICA

IZPOLNJENO NAROČILNICO POŠLJITE NA NASLOV:
ZAVOD MODRI ŽIVKO ZDUS, Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana

Ime in priimek:

Naslov:

Poštna številka: Pošta:

Telefonska številka:

Izdelki: Označi: Vpiši količino:

BUČA + ZN ACTIVE	<input type="text"/>	<input type="text"/>
FORVITA FEMME	<input type="text"/>	<input type="text"/>
FORVITA VITAMINI IN MINERALI	<input type="text"/>	<input type="text"/>
FORVITA B-COMPLEX	<input type="text"/>	<input type="text"/>
FORVITA FLEXI	<input type="text"/>	<input type="text"/>
FORVITA ANTI STRESS	<input type="text"/>	<input type="text"/>
HOLESTININ	<input type="text"/>	<input type="text"/>
DIABETININ	<input type="text"/>	<input type="text"/>
LABIMUN	<input type="text"/>	<input type="text"/>
POLIGENOL	<input type="text"/>	<input type="text"/>

MODRA ŠTEVILKA
080 30 14

POMEMBNO:

Za naročila nad 30 EUR poštne ne zaračunamo!



Spoznajmo Dolenjsko

Na pobudo Francija Dragana, predsednika DU Mali Slatnik, smo se člani sedmih društev odločili, da bomo od marca do novembra 2015 organizirali torkove pohode na temo »Spoznajmo Dolenjsko«. Izvajamo jih enkrat mesečno po vnaprej določenem urniku. Pohod traja do 3 ure in pol z vmesnimi počitki, udeleženci pa prehodimo 8 do 12 km. Pohodov se udeležujemo člani društev upokojencev Mali Slatnik, Brusnice, Gabrje, Otočec, Šentjernej, Stopiče in Škocjan.

Pohodništvo je izjemno koristno za zdravje in dobro počutje slehernega pohodnika, saj izbrane poti niso prenaporne – pravzaprav so primerne za vsakogar, ki ima rad hojo v naravi. Do sedaj sta pohoda organizirali DU Mali Slatnik in DU Brusnice. Poudariti moram, da zanimanje za pohode narašča, saj se je prvega

udeležilo 28 pohodnikov, na drugem pa nas je bilo že 65, kar je res spodbudno.

Vsak pohod poteka po drugi poti, poleg prelepe narave ponuja tudi ogled katere od znamenitosti. Vsa društva upokojencev, ki jih pohodništvo oziroma takšno druženje zanima, so dobrodošla, da se pridružijo. Naslednji pohod bo v torek, 21. julija. Dobili se bomo ob 8. uri zjutraj pri Gasilskem domu Otočec. Morda je ura malce zgodnja, a je treba upoštevati, da je poletje, zato je bolje kreniti na pot dovolj zgodaj, da se izognemo največji vročini. Poskrbite za primerno obutev in oblačila, lahko se odločite za malico iz nahrbtnika ali pa zanjo ob primernem plačilu poskrbimo organizatorji. Veseli bomo, če se nam boste pridružili. Za več informacij pišite na stankojaklic@gmail.com ali pokličite **07 308 58 23**.

Stanko Jaklič, predsednik DU Brusnice



Bralnica Zdus plus priporočila

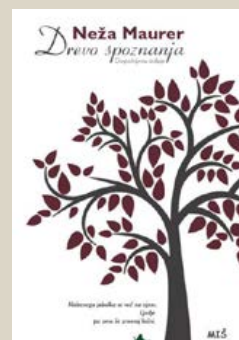
Dušan Šarotar
Panorama, roman



Andrej E. Skubic
Samo pridi domov, roman



Neža Maurer
Drevo spoznanja, poezija





SUPER DARILO
OB SKLENITVI*

KAMORKOLI Z ZAVAROVANJEM TUJINA.

Sklenite zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini in se izognite visokim stroškom zdravljenja.

Počitnice ne gredo vselej po vašem načrtu. Zavarovanje vam zagotavlja dodatno varnost v primeru zdravstvenih težav ter krije morebitne stroške zdravstvenih storitev.

* letnega zavarovanja Multitrip

www.vzajemna.si  080 20 60



VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica